

Judikatūras krājums

Lieta C-490/16

**A.S.
pret
Republika Slovenija,**

(Vrhovno sodišče lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Regula (ES) Nr. 604/2013 – Dalībvalsts, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā starptautiskās aizsardzības pieteikuma, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, izskatīšanu, noteikšana – Ārkārtīgi liela skaita trešo valstu valstspiederīgo, kuri vēlas saņemt starptautisko aizsardzību, ierašanās – Robežas šķērsošana, ko organizējuši dalībvalsts dienesti caurbraukšanas, lai nokļūtu citā dalībvalstī, mērķa labad – Ar atkāpi pamatota iecelšana humānu apsvērumu dēļ – 13. pants – Ārējās robežas nelikumīga šķērsošana – Divpadsmit mēnešu termiņš sākot no robežas šķērsošanas brīža – 27. pants – Tiesiskās aizsardzības līdzekļi – Pārbaudes tiesā apjoms – 29. pants – Sešu mēnešu termiņš pārsūtīšanas izpildei – Termiņa aprēķins – Prasības celšana – Apturoša iedarbība

Kopsavilkums – Tiesas (virspalāta) 2017. gada 26. jūlija spriedums

1. *Robežkontrole, patvēruma un imigrācija – Patvēruma politika – Kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu – Regula Nr. 604/2013 – Pārsūtīšanas lēmuma, kas pieņemts attiecībā uz starptautiskās aizsardzības pieteicēju, pārsūdzība – Iespēja atsaukties uz atbildības kritērija par nelikumīgu ārējās robežas šķērsošanu kļūdainu piemērošanu*

(Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 604/2013 preambulas 19. apsvēruma, 13. panta 1. punkts un 27. panta 1. punkts)

2. *Robežkontrole, patvēruma un imigrācija – Patvēruma politika – Kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu – Regula Nr. 604/2013 – Iecelšana un/vai uzturēšanās – Trešo valstu valstspiederīgo uzņemšana dalībvalsts teritorijā tranzītam uz citu dalībvalsti, lai tur iesniegtu starptautiskās aizsardzības pieteikumu – Situācija, kas uzskatāma par nelikumīgu ārējās robežas šķērsošanu – Ārkārtīgi liela trešo valstu valstspiederīgo skaita, kuri vēlas saņemt starptautisko aizsardzību, ierašanās – Ietekmes neesamība*

(Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 604/2013 13. panta 1. punkts)

3. *Robežkontrole, patvēruma un imigrācija – Patvēruma politika – Kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu – Regula Nr. 604/2013 – Pārsūtīšanas lēmuma, kas pieņemts attiecībā uz starptautiskās*

aizsardzības pieteicēju, pārsūdzība – Ietekmes neesamība uz termiņu, kas pakārto nosacījumam atbildības kritērija par nelikumīgu ārējās robežas šķērsošanu piemērošanu – Ietekme uz tāda termiņa sākumu, ko paredz pārsūtīšanas lēmuma izpildei

(Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 604/2013 7. panta 2. punkts, 13. panta 1. punkts, 27. panta 3. punkts un 29. panta 1. un 2. punkts)

1. Eiropas Parlamenta 2013. gada 26. jūnija Regulas (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, 27. panta 1. punkts, to lasot šīs regulas preambulas 19. apsvēruma gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka persona, kas lūdz starptautisko aizsardzību, ceļot prasību par attiecībā uz viņu pieņemto pārsūtīšanas lēmumu, var norādīt uz minētās regulas 13. panta 1. punktā noteiktā atbildības kritērija par nelikumīgu dalībvalsts robežšķērsošanu kļūdainu piemērošanu.

Šai sakarā Tiesa 2016. gada 7. jūnija sprieduma *Ghezelbash* (C-63/15, EU:C:2016:409) 61. punktā ir nospriedusi, ka, ceļot šo prasību, starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs var norādīt uz Dublinas III regulas III nodaļā minētā kritērija, kas attiecas uz atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kļūdainu piemērošanu. Protams, lietā, kurā taisīts minētais spriedums, tieši tika aplūkots tikai minētās regulas 12. pantā noteiktais kritērijs. Katrā ziņā tai pašā spriedumā Tiesas izvirzītais pamatojums *mutatis mutandis* ir spēkā arī attiecībā uz tās pašas regulas 13. panta 1. punktā minēto kritēriju.

Saistībā ar iesniedzējtiesas norādīto faktu, ka pamatlietā cita dalībvalsts jau ir atzinusi savu atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, ir jāuzsver, ka saskaņā ar Dublinas III regulas 26. panta 1. punktu pārsūtīšanas lēmums attiecīgajai personai var tikt paziņots tikai pēc tam, kad pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir piekritusi viņu uzņemt vai uzņemt atpakaļ. Šajos apstākļos šis fakts nenozīmē, ka pārsūtīšanas lēmuma pārbaude tiesā ir izslēgta attiecībā uz šīs regulas III nodaļā minēto kritēriju piemērošanu, izņemot to, ka minētās regulas 27. panta 1. punktam zustu lietderīgās iedarbības būtība.

(skat. 27., 29., 30., 33.–35. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

2. Regulas Nr. 604/2013 13. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka trešās valsts valstspiederīgais, kura iecelšanu pirmās dalībvalsts dienesti ir pieļāvuši, saskardamies ar ārkārtīgi liela skaita trešo valstu valstspiederīgo, kuri vēlas šķērsot šo dalībvalsti, lai starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniegtu citā dalībvalstī, ierašanos, lai gan nav ievēroti šajā pirmajā dalībvalstī principā izvirzītie iecelšanas nosacījumi, ir uzskatāms par tādu, kurš ir “nelikumīgi šķērsojis” pirmās dalībvalsts robežu šīs tiesību normas izpratnē.

Šādā situācijā ir jāatgādina, ka, piemērojot Dublinas III regulas 3. panta 2. punktu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. pantu, starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja nosūtīšana uz atbildīgo dalībvalsti nedrīkst notikt, ja šī nosūtīšana rada reālu risku, ka attiecīgā persona tiks pakļauta necilvēciskai vai pazemojošai attieksmei šī 4. panta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 16. februāris, *C.K. u.c.*, C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 65. punkts). Tādējādi nosūtīšana nevarētu notikt, ja pēc ārkārtīgi liela skaita trešo valstu valstspiederīgo, kuri vēlas saņemt starptautisko aizsardzību, ierašanās šāds risks būtu bijis atbildīgajā dalībvalstī.

(skat. 41. un 42. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)

3. Regulas Nr. 604/2013 13. panta 1. punkta otrais teikums, to lasot kopā ar tās 7. panta 2. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesiskās aizsardzības līdzekļa izmantošana, lai pārsūdzētu pārsūtīšanas lēmumu, nekādi neietekmē minētajā 13. panta 1. punktā paredzētā termiņa skaitīšanu.

Minētās regulas 29. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šāda tiesiskās aizsardzības līdzekļa izmantošana nozīmē, ka šajās tiesību normās minētais termiņš sākas tikai no brīža, kad ir pieņemts galīgs lēmums par šo pārsūdzību, tostarp tad, ja tiesa, kuras izskatīšanā ir lieta, ir lēmusi iesniegt Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ar nosacījumu, ka minētajai pārsūdzībai ir apturoša iedarbība atbilstoši tās pašas regulas 27. panta 3. punktam.

Pirmkārt, attiecībā uz Dublinas III regulas 13. panta 1. punktā minēto termiņu ir jānorāda, ka tās 7. panta 2. punktā ir precizēts, ka saskaņā ar šajā nodaļā izklāstītajiem kritērijiem atbildīgā dalībvalsts ir nosakāma, pamatojoties uz stāvokli, kāds bija, pieteikuma iesniedzējam pirmo reizi iesniedzot starptautiskās aizsardzības pieteikumu dalībvalstij. Līdz ar to minētās regulas 13. panta 1. punkta pēdējais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts, kuras robežu trešās valsts valstspiederīgais ir šķērsojis nelikumīgi, vairs nevar tikt atzīta par atbildīgu, pamatojoties uz šo tiesību normu, ja brīdī, kad pieteicējs pirmo reizi dalībvalstī iesniedz savu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, divpadsmit mēnešu termiņš pēc šīs robežas nelikumīgas šķērsošanas jau ir beidzies.

Šajos apstākļos tiesiskās aizsardzības līdzekļa izmantošana pārsūtīšanas lēmuma pārsūdzēšanai, kas noteikti notiek tikai pēc šī lēmuma paziņošanas un tādējādi pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, ka tāda nekādi nevar ietekmēt Dublinas III regulas 13. panta 1. punktā minētā termiņa skaitīšanu.

Otrkārt, attiecībā uz Dublinas III regulas 29. panta 2. punktā minēto termiņu, pirmām kārtām, no šī panta divu dažādo punktu izkārtojuma un, otrām kārtām, no apstākļa, ka šajā tiesību normā nav nekādu precizējumu par šī termiņa sākumu, izriet, ka tajā ir precizētas tikai sekas, kas rodas, beidzoties šīs regulas 29. panta 1. punktā minētajam pārsūtīšanas izpildes termiņam (skat. pēc analogijas spriedumu, 2009. gada 29. janvāris, *Petrosian*, C-19/08, EU:C:2009:41, 50. punkts). Dublinas III regulas 29. panta 1. punktā ir ņemtas vērā sekas, ja lēmums ir pārsūdzēts, paredzot, ka sešu mēnešu termiņš pārsūtīšanas izpildei sāk ritēt no brīža, kad pieņemts galīgs lēmums par pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja ir noteikta lēmuma apturēšana atbilstoši šīs regulas 27. panta 3. punktam. Tādējādi, ja tiek izmantots tiesiskās aizsardzības līdzeklis, kas – tāpat kā pamatlietā aplūkots – ietver lēmuma apturēšanu, tas nozīmē, ka pārsūtīšanas izpildes termiņš principā beigsies tikai sešus mēnešus pēc tam, kad tiks pieņemts galīgs lēmums par šo pārsūdzību.

Šādi Dublinas III regulas 13. panta 1. punktā minētais termiņš ir šajā tiesību normā ietvertā kritērija piemērošanas nosacījums, un ir jānodrošina tā ievērošana atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procedūrā, kuras noslēgumā attiecīgā gadījumā var tikt pieņemts lēmums par pārsūtīšanu. Savukārt šīs regulas 29. panta 2. punkts attiecas uz pārsūtīšanas lēmuma izpildi un var tikt piemērots tikai tad, kad ir noteikts pārsūtīšanas princips, proti, agrākais, tad, kad pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir akceptējusi pieprasījumu par uzņemšanu vai uzņemšanu atpakaļ.

(skat. 49., 50., 52.–54., 56.–60. punktu un rezolutīvās daļas 3) punktu)